

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 2002-2003**

9 JANUARI 2003

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat, en met de Bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend te Brussel op 20 december 1996

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	4
Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat	5
Bijlagen	8
Voorontwerp van wet	45
Advies van de Raad van State	46

SÉNAT DE BELGIQUE**SESSION DE 2002-2003**

9 JANVIER 2003

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge, et aux Annexes 1, 2 et 3, signés à Bruxelles le 20 décembre 1996

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	4
Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge	5
Annexes	8
Avant-projet de loi	45
Avis du Conseil d'État	46

MEMORIE VAN TOELICHTING

De pijpleiding «Norfra» die het voorwerp uitmaakt van dit verdrag en waarvan de benaming voortaan «Franpipe» is, beoogt de bevoorrading in aardgas van Frankrijk vanaf de Noorse gasvelden van de Noordzee te verzekeren.

In het kader van de beveiliging van de energiebevoorrading en meer in het bijzonder van de aardrijkskundige diversificatie van de bronnen, vormt de rechtstreekse bevoorrading van Frankrijk vanaf de Noorse gasvelden een gevoelige verbetering inzake het verminderen van de energie-afhankelijkheid van de Europese Unie van de bronnen die buiten Europa zijn gelegen. Deze gaspijpleiding loopt over het continentaal plat van verscheidene landen (Noorwegen, Denemarken, Duitsland, Nederland, en België), zoals andere gaspijpleidingen die tevoren zijn geïnstalleerd zoals bijvoorbeeld de «Zeepipe» die België bevoorraadt.

Dit verdrag beantwoordt aan de aanvraag die werd gedaan door Noorse maatschappij Statoil (Den norske stats oljeselskap a.s.), om, voor rekening van de eigenaars, het aanleggen van een sectie van de gaspijpleiding «Norfra» uit te voeren op het Belgisch continentaal plat, verder dan de territoriale zee. Conform het internationaal recht en meer precies, het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, opgesteld te Montego Bay op 10 december 1982, zijn de kuststaten verplicht het aanleggen van onderzeese pijpleidingen op het continentaal plat toe te staan. Deze toestemming kan echter, tevens krachtens het internationaal recht, gekoppeld zijn aan voorwaarden.

De met Noorwegen gesloten overeenkomst, die de formele toestemming vormt van België voor het aanleggen van deze gaspijpleiding, legt bijgevolg een aantal technische voorwaarden vast.

Alhoewel België bij het onderhandelen en het afsluiten van dit verdrag, het Verdrag inzake het recht van de Zee nog niet had ondertekend (wet van 18 juni 1998, *Belgisch Staatsblad* van 16 september 1999), verwijst de Overeenkomst reeds naar de bepalingen ad hoc van dit Verdrag, die over het algemeen werden aanvaard door de internationale gemeenschap.

De eerste paragraaf van de overeenkomst betreft de goedkeuring van België van het voorlopig tracé van de sectie van de gaspijpleiding, dat zich bevindt op het Belgisch continentaal plat. In bijlage 1 is het tracé van genoemde pijpleiding aangegeven.

De tweede paragraaf verwijst naar de bijlagen waarin de verschillende voorwaarden zijn bepaald die zijn opgelegd door België. Bijlage 2 omschrijft de procedure die moet worden gevolgd door de aanvra-

EXPOSÉ DES MOTIFS

Le pipeline «Norfra», qui fait l'objet du présent traité et dont la dénomination est désormais «Franpipe», vise à assurer l'alimentation en gaz naturel de la France depuis les champs gaziers norvégiens de la Mer du Nord.

Dans le cadre de la sécurité d'approvisionnement énergétique et plus particulièrement de la diversification géographique des sources, l'alimentation directe de la France à partir des champs gaziers norvégiens constitue une amélioration sensible en vue de réduire la dépendance énergétique de l'Union européenne vis-à-vis des sources situées en-dehors de l'Europe. Ce gazoduc, comme d'autres installés précédemment, tels que le «Zeepipe» qui approvisionne la Belgique, traverse le plateau continental de plusieurs pays (Norvège, Danemark, Allemagne, Pays-Bas et Belgique).

Ce traité répond à la demande émise par la société norvégienne Statoil (Den norske stats oljeselskap a.s.) d'effectuer pour le compte des propriétaires la pose d'une section du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge au-delà de la mer territoriale. Conformément au droit international et plus précisément à la Convention des Nations Unies sur le droit de la Mer, faite à Montego Bay le 10 décembre 1982, les Etats côtiers sont tenus de consentir à la pose de pipelines sous-marins sur le plateau continental. Ce consentement peut toutefois, également en vertu du droit international, être assorti de conditions.

L'accord conclu avec la Norvège, qui constitue le consentement formel de la Belgique à la pose de ce gazoduc, établit ainsi un certain nombre de conditions techniques.

Bien que la Belgique n'eut pas encore, lors de la négociation et de la conclusion du présent traité, ratifié la Convention sur le droit de la Mer (loi du 18 juin 1998, Moniteur belge du 16 septembre 1999), l'Accord renvoie déjà aux dispositions ad hoc de ladite Convention, lesquelles ont été généralement acceptées par la communauté internationale.

Le premier paragraphe de l'Accord concerne l'agrément par la Belgique du tracé provisoire de la section du pipeline située sur le plateau continental belge. A l'annexe 1 figure le tracé dudit pipeline.

Le deuxième paragraphe fait référence aux annexes dans lesquelles sont stipulées les différentes conditions imposées par la Belgique. L'annexe 2 décrit la procédure qui doit être suivie par le demandeur, en

ger, in dit geval Statoil, om de toelating te verkrijgen om de gaspijpleiding aan te leggen. Bijlage 3 slaat op de technische specificaties die betrekking hebben op de gaspijpleiding, alsook op het controlemechanisme van laatstgenoemde. Conform de bepalingen die zijn voorzien in deze bijlagen, keurde de minister van Economie het definitief tracé van de gaspijpleiding goed in 1997. De noodzakelijke werken voor het aanleggen van de leiding werden ondernomen in de daaropvolgende maanden en de ingebruikneming gebeurde in juni 1998.

De derde paragraaf bepaalt de toepasselijke reglementering, alsook de bevoegde rechtbanken. Het geldend internationaal recht bepaalt dat, in principe, de Noorse reglementering van toepassing is en dat de Noorse rechtbanken bevoegd zijn. Wat echter de technische voorwaarden betreft, behoudt België zijn rechterlijke soevereiniteit: dit principe uit zich in de verwijzing die wordt gedaan naar de redelijke voorwaarden die België, krachtens het artikel 79,2, van voornoemde Overeenkomst, machtigt, om op te leggen.

De paragrafen 4 en 5 betreffen het mechanisme van samenwerking en de procedure inzake regeling van de geschillen. De paragrafen 6 en 7 betreffen het van kracht worden van de Overeenkomst en zijn toepassing.

Gelet op de gunstige gevolgen die het aanleggen van de gaspijpleiding «Norfra» meebrengt voor de veiligheid van de bevoorrading van de Europese Unie, drukt de Regering de wens uit dat deze Overeenkomst Uw goedkeuring zou wegdragen.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Mobiliteit en Vervoer,

Isabelle DURANT.

De staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling,

Olivier DELEUZE.

l'occurrence Statoil, pour obtenir l'autorisation d'installer le gazoduc. L'annexe 3 a trait aux spécifications techniques afférentes au gazoduc ainsi qu'au mécanisme de contrôle de celui-ci. En conformité avec les dispositions prévues par ces annexes, le ministre de l'Economie approuva en juin 1997 le tracé définitif du gazoduc. Les travaux nécessaires à la pose de la canalisation furent entrepris dans les mois qui suivirent et la mise en service intervint en juin 1998.

Le troisième paragraphe détermine la réglementation applicable ainsi que les tribunaux compétents. Le droit international en vigueur dispose qu'en principe, la réglementation norvégienne est d'application et les tribunaux norvégiens compétents. Toutefois, en ce qui concerne les conditions techniques, la Belgique conserve sa souveraineté juridictionnelle: ce principe se traduit par la référence faite aux conditions raisonnables que la Belgique est autorisée à imposer en vertu de l'article 79, 2, de la Convention précitée.

Les paragraphes 4 et 5 concernent le mécanisme de coopération et la procédure de règlement des différends. Les paragraphes 6 et 7 ont trait à l'entrée en vigueur de l'Accord et à sa mise en application.

Eu égard aux conséquences favorables qu'entraîne la pose du gazoduc «Norfra» pour la sécurité d'approvisionnement de l'Union européenne, le Gouvernement exprime, Mesdames, Messieurs, le souhait que cet Accord puisse recevoir votre approbation.

Le ministre des Affaires étrangères,

Louis MICHEL.

La ministre de la Mobilité et des Transports,

Isabelle DURANT.

Le secrétaire d'État à l'Energie et au Développement durable,

Olivier DELEUZE.

WETSONTWERP

ALBERT II,

Koning der Belgen,

*Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.*

Op de voordracht van Onze minister van Buitenlandse Zaken, van Onze minister van Mobiliteit en Vervoer en van Onze Staatssecretaris voor Energie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Buitenlandse Zaken, Onze minister van Mobiliteit en Vervoer en Onze Staatssecretaris voor Energie zijn ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

De Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat, en de Bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend te Brussel op 20 december 1996, zullen volkomen gevolg hebben.

Gegeven te Brussel, 17 december 2002.

ALBERT

Van Koningswege:

De minister van Buitenlandse Zaken,

Louis MICHEL.

De minister van Mobiliteit en Vervoer,

Isabelle DURANT.

De staatssecretaris voor Energie,

Olivier DELEUZE.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

*À tous, présents et à venir,
SALUT.*

Sur la proposition de Notre ministre des Affaires étrangères, de Notre ministre de la Mobilité et des Transports et de Notre secrétaire d'État à l'Énergie,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre des Affaires étrangères, Notre ministre de la Mobilité et des Transports et Notre secrétaire d'État à l'Énergie sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge, et les Annexes 1, 2 et 3, signés à Bruxelles le 20 décembre 1996, sortiront leur plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 17 décembre 2002.

ALBERT

Par le Roi:

Le ministre des Affaires étrangères,

Louis MICHEL.

La ministre de la Mobilité et des Transports,

Isabelle DURANT.

Le secrétaire d'État à l'Énergie,

Olivier DELEUZE.

(VERTALING)

(TRADUCTION)

OVEREENKOMST

tussende Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat

De Regering van het Koninkrijk België

en

de Regering van het Koninkrijk Noorwegen,

VERWIJZEND naar de ontmoetingen die tussen vertegenwoordigers van beide Regeringen hebben plaatsgevonden met betrekking tot het leggen, het onderhoud en de exploitatie, namens de eigenaars, door Den norske stats oljeselskap a.s. («Statoil») van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgisch continentaal plat voorbij de territoriale zee, en met het oog op het verlenen aan «Statoil», namens de eigenaars, van de vereiste administratieve vergunningen door de Regering van het Koninkrijk België, voor het leggen van de «Norfra» pijpleiding op het bedoelde gedeelte van het continentaal plat;

IN HERINNERING brengend dat in de artikelen 58, 79, 86, 87 en 297 van het Verdrag van de VN inzake het recht van de zee van 1982 (hierna «UNCLOS» genoemd) het wettelijk stelsel van onderzeese pijpleidingen in het kader van het Verdrag als geheel wordt bepaald en dat artikel 79 van dit Verdrag de kern vormt van het bestaande stelsel betreffende pijpleidingen op het continentaal plat;

BEVESTIGEND dat materies die niet tot het toepassingsgebied van het UNCLOS-Verdrag behoren, verder worden geregeld door de voorschriften en de beginselen van het algemeen volkenrecht;

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

1. Overeenkomstig de van toepassing zijnde bepalingen van het volkenrecht, en met name artikel 79 van het UNCLOS-Verdrag, stemt de Regering van het Koninkrijk België in met de voorlopige afbakening van het tracé van het op het Belgische continentaal plat gelegen stuk van de «Norfra» pijpleiding, als weergegeven in bijlage 1.

2. De Regering van het Koninkrijk België stemt ermee in dat de «Norfra» pijpleiding op het Belgische continentaal plat namens de eigenaars wordt gelegd door Den norske stats oljeselskap a.s. («Statoil»)

ACCORD

entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge

Le Gouvernement du Royaume de Belgique

et

le Gouvernement du Royaume de Norvège,

SE RÉFÉRANT aux contacts qui ont eu lieu entre les représentants des deux Gouvernements concernant la pose, l'entretien et l'exploitation par Den norske stats oljeselskap a.s. («Statoil»), pour le compte des propriétaires, du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge au-delà de la mer territoriale et en vue de la délivrance, par le Gouvernement du Royaume de Belgique, à «Statoil», pour le compte des propriétaires, des autorisations administratives requises pour la pose du gazoduc «Norfra» sur ladite partie du plateau continental;

RAPPELANT que les articles 58, 79, 86, 87 et 297 de la Convention des NU sur le Droit de la Mer de 1982 (dénommée ci-après «UNCLOS») définissent le régime juridique applicable aux pipelines sous-marins dans le cadre de ladite Convention considérée dans son intégralité, et que l'article 79 de ladite Convention est à l'origine du régime existant applicable aux pipelines sur le plateau continental;

RÉAFFIRMANT que les questions qui ne sont pas réglementées par la Convention UNCLOS continueront à être régies par les règles et principes du droit international général;

SONT CONVENUS DE CE QUI SUIT:

1. Conformément aux dispositions du droit international en vigueur et notamment à l'article 79 de la Convention UNCLOS, le Gouvernement du Royaume de Belgique agrée le tracé provisoire de la section du pipeline «Norfra» située sur le plateau continental belge, tel qu'il figure à l'Annexe 1.

2. Le Gouvernement du Royaume de Belgique donne son consentement à la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge par Den norske stats oljeselskap a.s. («Statoil») pour le compte des

AGREEMENT

between the Government of the Kingdom of Belgium and the Government of the Kingdom of Norway concerning the laying of the gas transportation pipeline «Norfra» on the Belgian continental shelf

The Government of the Kingdom of Belgium

and

the Government of the Kingdom of Norway,

REFERRING to contacts between representatives of the two Governments concerning the laying, maintenance and operation by Den norske stats oljeselskap a.s. («Statoil»), on behalf of the owners, of the gas transportation pipeline «Norfra» on the Belgian continental shelf beyond the territorial sea and in order to issue to «Statoil», on behalf of the owners, the necessary administrative authorizations from the Government of the Kingdom of Belgium to the laying of the «Norfra» pipeline on that part of the continental shelf;

RECALLING that articles 58, 79, 86, 87 and 297 of the UN Convention on the Law of the Sea of 1982 (hereafter called «UNCLOS») define the legal regime of submarine pipelines in the context of that Convention as a whole, and that article 79 of that Convention is at the core of the existing regime concerning pipelines on the continental shelf;

REAFFIRMING that matters not regulated by the UNCLOS continue to be governed by rules and principles of general international law;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

1. In accordance with the applicable provisions of international law and in particular article 79 of the UNCLOS, the Government of the Kingdom of Belgium agrees to the tentative delineation of the course of the part of the «Norfra» pipeline located on the Belgian continental shelf, reproduced in annex 1.

2. The Government of the Kingdom of Belgium consents to the laying of the «Norfra» pipeline on the Belgian continental shelf by Den norske stats oljeselskap a.s. («Statoil») on behalf of the owners, and

en zal te dien einde de vereiste administratieve vergunningen verlenen, overeenkomstig de in bijlage 2 omschreven procedure betreffende de goedkeuring van de definitieve afbakening van het tracé van de pijpleiding, en overeenkomstig bijlage 3 die, inter alia, de redelijke maatregelen vermeldt welke conform artikel 79 (2) van het UNCLOS-Verdrag door het Koninkrijk België kunnen worden genomen. Het Koninkrijk België zal al het nodige doen om de voormelde administratieve vergunningen binnen 6 maanden af te leveren. Zijn bedoelde administratieve vergunningen negen maanden na het indienen van het verzoek om goedkeuring van de definitieve afbakening van de «Norfra» pijpleiding, als weergegeven in bijlage 2, niet verleend, dan wordt de Regering van het Koninkrijk België overeenkomstig artikel 79 (3) van het UNCLOS-Verdrag geacht te hebben ingestemd met de afbakening van het tracé van de pijpleiding als weergegeven in bijlage 1.

3. Het op het Belgische continentaal plat gelegen stuk van de «Norfra» pijpleiding valt onder de Noorse rechtsmacht en behoort tot de bevoegdheid van de Noorse rechtsbanken. Het is onderworpen aan de Noorse wetten en reglementen, met dien verstande dat het Koninkrijk België aan het artikel 79 (2) van het UNCLOS-Verdrag het recht ontleent om redelijke maatregelen te treffen.

4. Op grond van deze Overeenkomst zal een samenwerking tot stand worden gebracht tussen het voor energie bevoegde ministerie dat namens het Koninkrijk België optreedt en het «Norwegian Petroleum Directorate» dat namens het Koninkrijk Noorwegen als coördinerende overheid optreedt ten aanzien van de overheden van de kuststaten die bij de «Norfra» pijpleiding betrokken zijn, wat de technische, veiligheids- en milieuspecten betreft.

5. Geschillen betreffende de uitlegging of de toepassing van deze Overeenkomst die niet konden worden geregeld in het kader van de samenwerking waarin lid 4 voorziet, dan wel via diplomatische kanalen, worden beslecht volgens de in Deel XV van het UNCLOS-Verdrag vastgelegde procedure (beslechting van geschillen).

6. Elke Regering stelt de andere Regering er via diplomatische kanalen schriftelijk van in kennis dat alle met het oog op de inwerkingtreding van deze Overeenkomst vereiste maatregelen, werden genomen. Deze Overeenkomst treedt in werking op de 30ste dag na ontvangst van de laatste kennisgeving.

7. Deze Overeenkomst is voorlopig van toepassing vanaf de datum van ondertekening. In afwachting van de inwerkingtreding van de Overeenkomst, zal de Regering van het Koninkrijk Noorwegen erop toezien dat «Statoil» al zijn verplichtingen conform de Overeenkomst nakomt.

propriétaires et délivrera les autorisations administratives requises à cet effet, conformément à la procédure décrite à l'Annexe 2, relative à l'approbation du tracé définitif du gazoduc et conformément à l'Annexe 3, qui spécifie notamment les mesures raisonnables que le Royaume de Belgique est autorisé à prendre conformément à l'article 79 (2) de la Convention UNCLOS. Le Royaume de Belgique mettra tout en œuvre afin de délivrer les autorisations administratives susmentionnées dans les six mois. Si lesdites autorisations administratives ne sont pas délivrées dans un délai de neuf mois à dater de l'introduction de la demande d'approbation du tracé définitif du gazoduc «Norfra», tel qu'il figure à l'annexe 2, le Gouvernement du Royaume de Belgique sera réputé avoir approuvé le tracé du gazoduc, tel qu'il figure à l'Annexe 1, et ce conformément à l'article 79 (3) de la Convention UNCLOS.

3. La section du pipeline «Norfra» située sur le plateau continental belge relève de la juridiction norvégienne et de la compétence des tribunaux norvégiens. Elle est soumise aux lois et règlements norvégiens en vigueur, sous réserve du droit reconnu au Royaume de Belgique de prendre toutes mesures raisonnables conformément à l'article 79 (2) de la Convention UNCLOS.

4. Un mécanisme de coopération sera établi sur la base du présent Accord entre le Ministère compétent dans le domaine de l'énergie agissant au nom du Royaume de Belgique et le «Norwegian Petroleum Directorate», autorité mandatée par le Royaume de Norvège pour la coordination des interventions de toutes les autorités des Etats côtiers concernées par le gazoduc «Norfra» à tout endroit de son parcours, pour ce qui concerne les matières techniques, de sécurité et d'environnement.

5. Tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Accord qui n'a pu être réglé dans le cadre de la coopération prévue au paragraphe 4 ou par la voie diplomatique, sera réglé selon la procédure prévue dans la Partie XV (règlement des différends) de la Convention UNCLOS.

6. Chacun des Gouvernements notifiera à l'autre Gouvernement par écrit, par la voie diplomatique, que toutes les mesures nécessaires à l'entrée en vigueur du présent Accord ont été prises. Le présent Accord entrera en vigueur le trentième jour qui suit la date de réception de la dernière des notifications.

7. Le présent Accord s'appliquera provisoirement dès la date de sa signature. Jusqu'à la date à laquelle l'Accord entrera en vigueur, le Gouvernement du Royaume de Norvège veillera à ce que «Statoil» s'acquitte de ses obligations conformément aux dispositions du présent Accord.

will issue the necessary administrative authorizations to this effect, in accordance with the procedure described in annex 2, concerning the approval of the definitive delineation of the course of the pipeline, and in accordance with annex 3, which, inter alia, comprises the reasonable measures the Kingdom of Belgium has the right to take in accordance with the UNCLOS article 79(2). The Kingdom of Belgium shall endeavour to issue the above mentioned administrative authorisations within 6 months. If such administrative authorizations are not issued within 9 months after the introduction of the application for approval of the definitive delineation of the «Norfra» pipeline, as described in annex 2, the Government of the Kingdom of Belgium shall be considered to have given its consent in accordance with article 79(3) of the UNCLOS to the delineation of the course of the pipeline as reproduced in annex 1.

3. The part of the «Norfra» pipeline located on the Belgian continental shelf is under Norwegian jurisdiction and under the competence of Norwegian courts, and shall be governed by the applicable Norwegian laws and regulations, subject to the right of the Kingdom of Belgium to take reasonable measures in accordance with article 79(2) of the UNCLOS.

4. A co-operation on the basis of this Agreement will be established between the Ministry competent for energy on behalf of the Kingdom of Belgium and the Norwegian Petroleum Directorate on behalf of the Kingdom of Norway, which is the coordinating authority for all coastal state authorities involved along the «Norfra» pipeline with regard to technical, safety and environmental matters.

5. Any dispute concerning the interpretation or application of this Agreement, which it has not been possible to settle within the framework of the co-operation provided for in paragraph 4, or through diplomatic channels, shall be settled on the basis of the procedure provided in Part XV (settlement of disputes) of the UNCLOS.

6. Each Government shall notify the other Government in writing through diplomatic channels of the completion of all measures necessary for the entry into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the 30th day after reception of the latter of the said notification.

7. This Agreement shall be applied provisionally from the date of its signature. Pending its entry into force, the Government of the Kingdom of Norway shall ensure that «Statoil» fulfils its obligations in accordance with this Agreement.

OPGEMAAKT te Brussel in het Engels
in tweevoud op 20 december 1996.

**Voor de Regering van het Koninkrijk
België:**

De Minister van Economie,

E. DI RUPO.

**Voor de Regering van het Koninkrijk
Noorwegen:**

De Ambassadeur,

Tor B. NEISS.

FAIT à Bruxelles, le 20 décembre 1996,
en double exemplaire en langue anglaise.

**Pour le Gouvernement du Royaume de
Belgique :**

Le Ministre de l'Economie,

E. DI RUPO.

**Pour le Gouvernement du Royaume de
Norvège :**

L'Ambassadeur,

Tor B. NEISS.

DONE at Brussels on the 20th of decem-
ber 1996 in duplicate in the English
language.

**For the Government of the Kingdom of
Belgium :**

The Minister of Economy,

E. DI RUPO.

**For the Government of the Kingdom of
Norway :**

The Ambassador,

Tor B. NEISS.

Deze bijlage van blz. 8 tot 44 is uitsluitend gedrukt beschikbaar.

Cette annexe de la p. 8 à 44 est uniquement disponible sur support papier.

**VOORONTWERP VAN WET VOOR ADVIES
VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE**

VoorontwerphoudendeinstemmingmetdeOvereenkomsttussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat, en met de Bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend te Brussel op 20 december 1996.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

De Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat, en de Bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend te Brussel op 20 december 1996, zullen volkomen gevolg hebben.

**AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS
À L'AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT**

Avant-projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge, et aux Annexes 1, 2 et 3, signés à Bruxelles le 20 décembre 1996.

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge, et les Annexes 1, 2 et 3, signés à Bruxelles le 20 décembre 1996 sortiront leur plein et entier effet.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
34.039/4

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 9 augustus 2002 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste een maand, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgische continentaal plat, en met de Bijlagen 1, 2 en 3, ondertekend te Brussel op 20 december 1996», heeft op 19 november 2002 het volgende advies gegeven:

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

1. De goed te keuren overeenkomst is blijkens de bewoordingen van het opschrift ervan een «overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Noorwegen inzake het leggen van de «Norfra» gaspijpleiding op het Belgisch continentaal plat».

Hoewel van het opschrift van de overeenkomst niet anders dan in dezelfde bewoordingen melding kan worden gemaakt in het opschrift en in artikel 2 van het voorontwerp, wordt hier opnieuw de gelegenheid te baat genomen om erop te wijzen dat, zo verdragen weliswaar worden gesloten door de bevoegde regeringen, zij dit evenwel doen namens de rechtspersonen waarvan zij de uitvoerende macht zijn of voor wie zij optreden. Verdragsluitende partijen zijn hier dan ook het Koninkrijk België en het Koninkrijk Noorwegen.

2. Met het oog op de eerbiediging van de terminologie van de overeenkomst waarmee instemming wordt betuigd moet in het opschrift en in artikel 2 het woord «ondertekend» worden vervangen door het woord «opgemaakt».

3. Overeenkomstig het gebruik moet in de Franse tekst «Article 1er» worden geschreven in plaats van «Article 1».

4. Aangezien de overeenkomst alleen in het Engels is opgemaakt, zou bij de Nederlandse en de Franse versie van de bijlagen 2 en 3 moeten worden aangegeven dat het om een vertaling gaat.

De kamer was samengesteld uit:

Mevrouw M.-L. WILLOT-THOMAS, kamervoorzitter;

De heren P. LIÉNARDY en P. VANDERNOOT, staatsraden;

Mevrouw C. GIGOT, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de heer A. LEFEBVRE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer Y. CHAFFOUREAUX, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. LIÉNARDY.

De griffier,
C. GIGOT.

De voorzitter,
M.-L. WILLOT-THOMAS.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
34.039/4

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères, le 9 août 2002, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas un mois, sur un avant-projet de loi «portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge, et aux Annexes 1, 2 et 3, signés à Bruxelles le 20 décembre 1996», a donné le 19 novembre 2002 l'avis suivant :

EXAMEN DU PROJET

1. Aux termes de son intitulé, l'accord à approuver est un «accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume de Norvège concernant la pose du gazoduc «Norfra» sur le plateau continental belge».

Quoiqu'il faille impérativement reproduire littéralement l'intitulé de l'accord dans l'intitulé et à l'article 2 de l'avant-projet, l'occasion est de nouveau mise à profit pour souligner que si ce sont, certes, les gouvernements compétents qui concluent les traités, ils le font toutefois au nom des personnes morales dont ils constituent le pouvoir exécutif ou pour lesquelles ils interviennent. En l'occurrence, les parties contractantes sont dès lors le Royaume de Belgique et le Royaume de Norvège.

2. Afin de respecter la terminologie de l'accord auquel il est porté assentiment, il convient de remplacer, dans l'intitulé et à l'article 2, le mot «signés» par les mots «faits à».

3. Conformément à l'usage, il convient d'écrire «Article 1er» au lieu de «Article 1».

4. L'accord ayant été rédigé uniquement en langue anglaise, il convient d'indiquer que les versions française et néerlandaise des annexes 2 et 3, constituent des traductions.

La chambre était composée de :

Mme M.-L. WILLOT-THOMAS, président de chambre;

MM. P. LIÉNARDY et P. VANDERNOOT, conseillers d'État;

Mme C. GIGOT, greffier.

Le rapport a été présenté par M. A. LEFEBVRE, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. Y. CHAFFOUREAUX, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIÉNARDY.

Le greffier,
C. GIGOT.

Le président,
M.-L. WILLOT-THOMAS.